

# Knihovna jako zdroj informací

**Kateřina Šrůtková**

---

Knihovna je informační instituce, která ukládá, zpřístupňuje, zpracovává a zprostředkovává informace. Reaguje na informační potřeby společnosti a podílí se na procesu jejich uspokojování. Knihovna je výchozím bodem k hledání infor-

mací, centrem celoživotního vzdělávání, místem setkání lidí různých názorů, různých národností a různého náboženského vyznání. Služby veřejné knihovny se poskytují bez rozdílu všem. Uživatelům, kteří nemohou, ať již z jakýchkoli důvo-

dů, používat běžně nabízené služby a fondy, by knihovna měla nabídnout služby a fondy speciální (např. jazykové menšiny, tělesně či duševně postižení lidé, pacienti v nemocnicích nebo dokonce vězňové).

Jednou ze specifických služeb knihovny je informační vzdělávání, které může být určeno různým věkovým skupinám. V užším pojetí se vztahuje na vzdělávání žáků základních a středních škol, kde je informační výchova chápána jako proces, který vede k dosažení informační gramotnosti. Cílem informačního vzdělávání je naučit studenty vyhledávat a využívat efektivně všechny dostupné informační zdroje a vytvořit u studentů návyk pravidelného sledování odborné literatury a jejího využití při studiu a psaní odborných textů.

Knihovna je vnímána jako pomocný partner ve výuce informačních dovedností, laicky řečeno: „Co nestihne škola, nahradí knihovna.“ Pro zlepšení informačních dovedností žáků (nebo také informační gramotnosti) je velmi důležitá vzájemná spolupráce škol a knihoven. Cílem kvalitních informačněvzdělávacích akcí by mělo být zvýšení efektivity žakovských klíčových kompetencí uvedených v ŠVP daných škol.

Jedním z modelů, který může být při lekcích informačního vzdělávání využíván, je model Big 6. Skládá se z šesti jednotlivých bodů, které musí žáci při řešení konkrétního úkolu splnit:

1. definování problémů, položení otázek, jaký problém mám řešit, které informace potřebuji, co již znám, co víc musím zjistit;
2. rešeršní strategie – kde najdu informace, které potřebuji, který zdroj je ten správný, kterou databázi mám zvolit;
3. výběr a hodnocení zdroje – jak mohu tento zdroj využít co neefektivněji, odpovídá obsah zdroje tomu, co potřebuji, hodnotil jsem zdroj kriticky;
4. zhodnocení informací – jsou informace, které

jsem našel, relevantní, umím tyto informace správně citovat, mám dost informací;

5. sdělení (komunikace) výsledků mé práce – kdo jsou mí posluchači, jak s nimi mohu co neefektivněji sdílet informace, jaký bude nejlepší formát pro komunikaci mých výsledků, co potřebuji pro mou prezentaci;
6. evaluace výsledků – má to efekt, zaznamenal jsem všechny zdroje, využil jsem všechny zdroje.

Při přípravě lekcí okruhu Knihovna – zdroj informací bychom neměli zapomenout na problematiku plagiátorství a informační etiku. Zároveň bychom měli knihovnu ukazovat jako místo, kde lze získat ověřené informace z nejrůznějších oblastí, které na první pohled nemají se čtením nic společného. I proto připravujeme lekce informační výchovy s využitím mezipředmětových vztahů, na což mnohdy ve škole nezbývá čas. Pokud chceme knihovnu představit jako místo, kde uživatel (žák, student) nalezne pomoc, můžeme připravit lekci na téma Učíme se učit se.

Použitá literatura:

JONÁK, Zdeněk. Škola jako informační instituce. *Ikaros* [online]. 1998, roč. 2, č. 6 [cit. 9. 4. 2013]. Dostupný z: <<http://ikaros.cz/node/240>>. ISSN 1212-5075

*Infogram : portál pro podporu informační gramotnosti* [online]. [cit. 9. 4. 2013]. Dostupný z: <http://www.infogram.cz/findInSection.do?-sectionId=1115&categoryId=1165>

MEDKOVÁ, Milena. Informační výchova na školách – utopie, či realita. *Duha* [online]. 22. 4. 2011 [cit. 8. 4. 2012]. Dostupný z: <<http://duha.mzk.cz/clanky/informacni-vychova-na-skolach-utopie-ci-realita>>. ISSN 1804-4255

VITÁSKOVÁ, Anna. *Knihovny a informační instituce v současnosti*. Vědecká knihovna v Olomouci. [cit. 8. 4. 2013]. Dostupný z: [http://www.vkol.cz/data/soubory/rf/Knihovny%20a%20inf\\_institute.pdf](http://www.vkol.cz/data/soubory/rf/Knihovny%20a%20inf_institute.pdf)